309274 ـ برای شرکتش و همکارانش بلیت هواپیما رزرو می‌کند و امتیازهایی به عنوان جایزه دریافت می‌کند. این امتیازها برای کیست؟

سوال

من در یک شرکت کار می‌کنم و گاه شرکت مرا موظف می‌کند که برای همکارانم به حساب شرکت بلیت تهیه کنم و گاهی هم برای همکارانم از طرف خودشان بلیت می‌گیرم. این بلیت را از طریق یک سایت خریداری می‌کنم که در مقابل هر خریدی به من امتیازاتی می‌کند و این امتیازات را می‌توانم به پول تبدیل کنم و برای رزرو بلیت‌های بعدی از آن استفاده کنم. آیا من حق استفاده از این امتیازها را دارم؟ و اگر حلال نیست در مورد کسانی که شرکت پول بلیتشان را می‌دهد و آنهایی که به حساب خودشان برایشان بلیت می‌خرم باید چکار کنم؟ چون جدا کردن اینها از هم سخت است.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

کسی که شرکتش یا همکارانش او را وکیل می‌کنند تا برایشان بلیت بخرد، از سوی آنان در این کار وکیل است و اصل این است که هر آنچه وکیل به دست می‌آورد یا هدایایی که می‌گیرد، برای موکل اوست.

در «کشاف القناع» (۳/۴۷۷) می‌گوید: «یا اگر موکل بگوید برایم یک گوسفند به یک دینار بخر، و وکیل با آن برایش دو گوسفند خرید که هر کدام یک دینار ارزش داشتند، آن خرید صحیح است و آن گوسفند اضافه برای موکل است، به دلیل حدیث عروة بن جعد که پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ «او را با یک دینار فرستاد تا برایش یک قربانی بخرد، پس برایش دو تا خرید، و یکی را به یک دینار فروخت و [گوسفند] دیگر را [به همراه یک دینار] برای ایشان آورد، پس برایشان دعای برکت کرد، و چنان شد که اگر خاک می‌خرید در آن سود می‌کرد».

و در روایت دیگر آمده که عروه گفت: «این دینار شماست و این گوسفندتان! پیامبر فرمود: چکار کردی؟ و او داستان را ذکر کرد». به روایت احمد.

زیرا او آنچه به آن اجازه داده شده بود به اضافهٔ بیشتر را به دست آورده، و همینطور در صورتی که دو گوسفند بخرد که هر یک، یک دینار ارزش داشته باشد».

بر این اساس، این امتیازاتی که امکان تبدیل شدن به پول را دارد برای شرکت و کارمندان است و آنان می‌توانند توافق کنند

که شرکت نصیب خودش را به کارمندان بدهد یا برعکس، یا هر طور که خودشان بر سر تقسیمش به توافق برسند.

تو می‌توانی با کارمندان بر این توافق کنی که در برابر مبلغی برایشان بلیت رزرو کنی و می‌توانی این امتیازات را در صورتی که مقدار مشخصی است به عنوان این مقابل در نظر بگیری، یعنی در صورتی که مشخص باشد در برابر هر رزرو چقدر امتیاز به تو داده می‌شود و ارزش مالی آن چقدر است.

والله اعلم.